

CREȘTEREA INDICILOR EPIDEMIOLOGICI AI BOLILOR INFLAMATORII INTESTINALE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Ecaterina TARAS, Vitalie ȚURCAN, Svetlana ȚURCAN,
Disciplina Gastroenterologie, Departamentul
Medicină Internă, USMF Nicolae Testemițanu

Summary

Increase of epidemiological indices of inflammatory bowel diseases in Republic of Moldova

A rising trend in the incidence and prevalence of IBD in some countries of Eastern Europe and Asia has been recognized for the past decades. It has been postulated that this phenomenon might be related to the westernization of lifestyles, including changes in dietary habits and environmental changes such as industrialization.

We have analyzed the dynamics of epidemiological indices of IBD according to the data of the National Centre for Health Management of Ministry of Health in Republic of Moldova from 1998 to 2014.

The Republic of Moldova is a region with an incidence and prevalence of IBD comparable with the data from other countries of Eastern Europe. Significant increases of the average country data was not registered from 1998 to 2014. However, the remarkable increase of IBD incidence in urban area was observed over 2010–2014 for the first time.

Keywords: *inflammatory bowel diseases, epidemiology*

Резюме

Рост эпидемиологических показателей воспалительных заболеваний кишечника в Республике Молдова

На протяжении последних десятилетий отмечается неуклонный рост распространенности ВЗК в различных регионах мира, в том числе в странах восточной Европы и в Азии. Возможно этот факт связан с так называемой «вестернизацией» образа жизни. Данный термин подразумевает изменение образа жизни в связи с ускорением ритма жизни, с подъемом уровня индустриализации, с существенными изменениями в питании.

Мы проанализировали динамику эпидемиологических показателей ВЗК по данным Национального центра управления здравоохранением Минздрава Республики Молдова с 1998 до 2014 г. Республика Молдова является регионом с заболеваемостью и распространенностью ВЗК, сопоставимой с данными других стран Восточной Европы. С 1998 по 2014 год не был зарегистрирован значительный рост эпидемиологических показателей в среднем по Республике. Однако впервые с 2010 по 2014 годы отмечен существенный рост заболеваемости ВЗК среди городского населения.

Ключевые слова: *воспалительные заболевания кишечника, эпидемиология*

Introducere

Bolile inflamatorii intestinale (BII) reprezintă un grup de afecțiuni cronice inflamatorii ale intestinului de etiologie necunoscută și geneză imună, la care se referă colita ulcerosă (CU) și boala Crohn (BC) [1].

BII, la începutul secolului XX, se considerau o patologie gravă, rar întâlnită. După anii '50 s-a înregistrat o creștere semnificativă a CU și BC preponderent în nordul Europei și SUA. La momentul actual, răspândirea CU și BC este foarte neuniformă, patologia este caracteristică pentru țările economic dezvoltate [3]. Incidența și prevalența maximă a CU se înregistrează în țările scandinave (incidența – 20-25/100000 de locuitori, prevalența – 200-250/100000 de locuitori), în SUA (2-12; 70-156 respectiv), în Marea Britanie (10-20; 100-200) [4].

Pentru țările europene este demonstrată prezența gradientului Nord-Sud: răspândirea BII în zonele nordice este mai înaltă comparativ cu regiunile de Sud, însă incidența BII crește continuu, în ultimele decenii, în țările din sudul Europei [5]. În același timp, în studii precedente nu a fost demonstrată dinamica semnificativă a indicilor epidemiologici în Moldova: incidența BII constituia 3-4/100000 de locuitori, cu rata CU/BC = 10/1 [6].

Scopul studiului a fost evaluarea dinamicii indicilor epidemiologici ai bolilor inflamatorii intestinale în Republica Moldova, în ultimele trei decenii.

Material și metode

Pentru analiza epidemiologică au fost cercetate incidența și prevalența BII în Moldova conform datelor Centrului Național de Management în Sănătate al Ministerului Sănătății. Indicii epidemiologici ai BII se înregistrează în republică din anul 1998. Analiza comparativă a fost efectuată în regiunile urbane și cele rurale.

Indicatorii de incidență a CU și a BC în anii 1998-2011 au caracter relativ stabil, cu devieri de la 2,9 până la 4,6 cazuri noi de BII la 100000 de locuitori, cu tendință de creștere în ultimii 4 ani (figura 1).

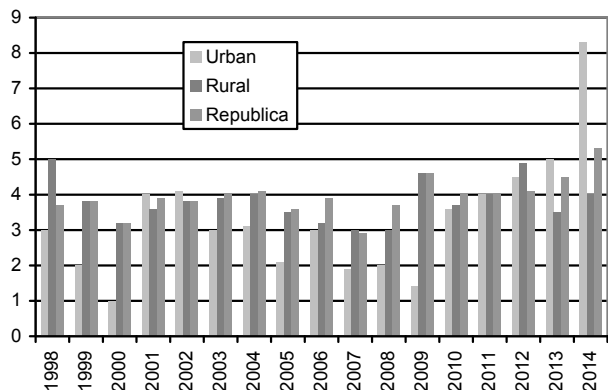

Fig. 1. Incidența BII în Republica Moldova din 1998 până în 2014 conform Centrului Național de Management în Sănătate

În ultimii ani se observă o creștere semnificativă a incidenței BII în mediul urban, care atinge o valoare maximă de 8,3 cazuri noi la 100000 de locuitori în 2014. Pentru spațiul rural este caracteristică o curbă neomogenă a incidenței, valorile oscilând de la 3,5 la 4,9 cazuri noi la 100000 de locuitori.

Analizând graficul prevalenței BII în Republica Moldova (figura 2) din anul 1998 până în prezent, am ajuns la următoarea concluzie: devierea indicatorilor prevalenței nu este semnificativă în perioada 1998-2011 de la 17,7 la 25 cazuri la 100000 de locuitori în medie pe republică. Din anul 2006 se observă o tendință relativ stabilă de majorare a prevalenței BII, caracteristică pentru mediul urban – de la 31,5-44,3 la 100000 de locuitori. În mediul rural, acest fenomen este absent, indicatorii oscilează între 21,9 și 32 cazuri la 100000 de locuitori.

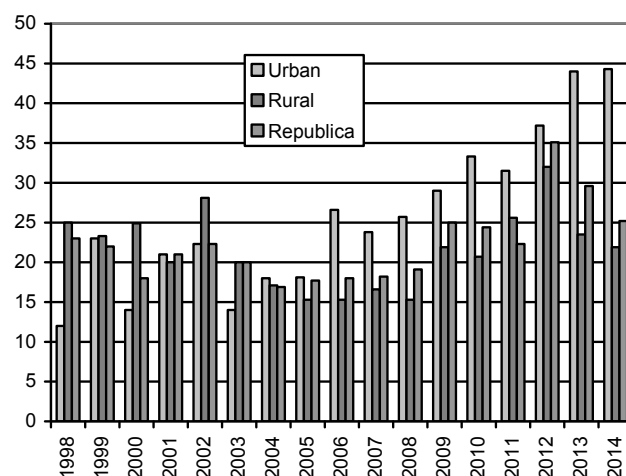

Fig. 2. Prevalența BII în R. Moldova în perioada 1998-2014 conform datelor CNMS

Concluzii

Conform datelor Centrului Național de Management în Sănătate, Republica Moldova se referă la regiunile cu incidență și cu prevalență a BII medie, comparabilă cu indicii respectivi din alte țări din Europa de Est. Din 1998 până în 2011 nu se observă o sporire considerabilă a cazurilor noi și a răspândirii CU și BC.

Din anul 2011 se observă creșterea valorilor incidenței și prevalenței BII în mediul urban. Acest fenomen poate fi asociat cu ridicarea nivelului de industrializare în municipiul Chișinău și orașul Bălți, ceea ce nu este caracteristic pentru mediul rural al republicii.

Bibliografie

1. Protocol clinic național: colita ulcerosă la adult. PCN-208, Chișinău, 2014, 64 p.
2. Stange E.F., Travis S.P.L., Vermeire S. et al. European evidence-based Consensus on the diagnosis and management of ulcerative colitis: Definitions and diagnosis. In: J. Crohn's Colitis, 2008, v. 2, p. 1-23.

3. Jussila A., Virta L., Kautiainen H. et al. *Increasing incidence of inflammatory bowel disease in Finland*. In: J. Crohn's Colitis, 2010, v. 4, S103.
4. Bernstein C. *New insights into IBD epidemiology: are there any lessons for treatment?* In: Dig. Dis., 2010, v. 28, p. 406-410.
5. Vazquez-Rodriguez S., Carpio D., Soto S. et al. *Inflammatory bowel disease in Pontevedra, northwest of Spain: Higher incidence and prevalence than previously reported*. In: J. Crohn's Colitis, 2010, v. 4, S112.
6. Țurcan S. *Colita ulceroasă*. Chișinău, 2012, 192 p.

Svetlana Țurcan, dr. hab. med., conf. univ.,
Disciplina Gastrologie,
Departamentul Medicina Internă,
USMF Nicolae Testemițanu
Tel.: 403519, 205539; 079436554
E-mail: veisa@mail.ru